

**227. Bijbelstudie over
MAZMUR 83 - PSALM 83
TEHILIM 83
תהלים פ"ג**

Deel 4: Filistea met de inwoners van Tyrus

Door de dramatische gebeurtenissen van 7 oktober 2023, precies 50 jaar na de Yom Kipur-oorlog, en de daarop volgende weken werd ik sterk bepaald bij Psalm 83, waarin tien naburige volken en landen samenzweren om aanslagen te plegen tegen Israël en G'ds volk uit te roeien. Op dagen waarop תחנונים tachanunim [smeebeden] in de synagoge worden gezegd, wordt deze psalm gelezen, ook op Purim en Tisha b'Av, de 9^e van de maand Av. Met de strijdkreet "From the river to the Sea", die sinds het uitbreken van de Gaza-oorlog wereldwijd te horen is, alsook de toename van het antisemitisme zijn de woorden van Psalm 83 nu actueler dan ooit, want Israël wordt immers niet alleen vanuit de Gazastrook aangevallen, maar ook vanuit Libanon, Syrië en zelfs Jemen. Een vraag die velen bezig houdt is derhalve, of we de woorden van de psalmist Asaf nu in deze dagen letterlijk om ons heen zien gebeuren of spreekt hij over een gebeurtenis, die reeds vele eeuwen geleden heeft plaatsgevonden of die pas in de verre toekomst moet plaatsvinden? Vandaar deze bijbelstudie.

Filistea / Palestina = פלשת P'leshet

Als Asaf het hier in vers 8 van Psalm 83 over Filistea heeft, dan bedoelt hij daarmee uiteraard de huidige of vanuit zijn perspectief gezien toekomstige bewoners van het toenmalige Filistea. Dat dit niet de historische Filistijnen zijn is duidelijk, want die zijn al meer dan tweeduizend jaar volledig van de aardbodem verdwenen, alhoewel hun DNA misschien hier en daar nog wel aanwezig is. Toch komen de Filistijnen in diverse profetieën over de eindtijd weer voor als volk en als de profeten het toekomstige oordeel over het land der Filistijnen voorspellen, dan kan dit alleen maar betekenen, dat er tegen die tijd dus weer een zelfstandige Filistijnse staat moet zijn met Gaza als hoofdstad. Ook zal daar dan weer een volk woonachtig moeten zijn, dat zichzelf met de Filistijnen identificeert, en dat zijn dus de Palestijnen van nu. Ik heb het daar in deel 1 van deze studiereeks al uitvoerig over gehad en ook recente artikels over dit onderwerp voor het Reformatorisch Dagblad, Cvandaag en MessiaNieuws over dit onderwerp geschreven en op sociale media gedeeld, die veel kritiek hebben opgeroepen onder de lezers.

Sommigen verwierpen mijn uitleg over de komst van een Palestijnse staat in de grenzen van het toenmalige Filistea met het argument dat de Filistijnen al lang uitgestorven zijn en dus niets met de huidige Palestijnen te maken hebben. Als dat daadwerkelijk zo is blijft de vraag hoe ze dan toch weer in de eindtijdprofetieën van Amos, Ovad'ya [Obadja], Tz'fan'ya [Sefanja] en Z'char'ya [Zacharia] kunnen voorkomen. Er zijn slechts twee mogelijkheden: óf ze zijn dan opeens terug van weggeweest, óf het gaat om een ander volk dat zichzelf wel die naam heeft toegeëigend. Ik ga dus uit van het tweede.

Anderen reageerden ronduit geschokt. Onder verwijzing naar Joël 3:2 maakte men mij o.a. het verwijt, dat ik door mijn visie over een tweestatenoplossing met de verdeling van G'ds land door de heidenvolken zou instemmen en daar zelfs voor zou pleiten. Dit verwijt is niet terecht, want ten eerste stem ik absoluut niet in met het afstaan van ook maar één vierkante millimeter van G'ds land aan de Palestijnen, en zeker niet van Judea en Samaria, en ik pleit daar zeer zeker niet voor. En ten tweede verdedig ik de hedendaagse politieke beslissingen ook op geen enkele wijze, maar attendeer juist op hetgeen G'ds Woord daarover te zeggen heeft.

Tot op heden maakte Filistea nooit deel uit van het land, dat Israël reeds van de Eeuwige heeft ontvangen. Dat de Eeuwige het gebied van de Filistijnen aan Zijn volk Israël beloofd had wil echter nog niet zeggen dat Hij het al aan hen gegeven zou hebben. Hij had ook de Libanon aan hen beloofd, maar tot op heden nog niet aan hen gegeven. Na de verovering en verdeling van K'na'an [Kanaän] onder de twaalf stammen van Israël kreeg Y'hoshua [Jozua] van de

Eeuwige te horen, dat hij de gebieden die nog overgebleven waren, waartoe ook Filistea en de Libanon behoorden, niet hoefde te veroveren omdat de Eeuwige deze volken zelf te Zijner tijd voor Israël zal verdrijven. Hij zei: *“Dit zijn de overgebleven gebieden: Allereerst alle streken waar de Filistijnen en de Gesuriten wonen, vanaf de wadi die de oostgrens van Egypte vormt tot aan Eq’ron [Ekron] in het noorden. Dit hele gebied wordt tot K’na’an [Kanaän] gerekend. Het wordt geregeerd door de vijf stadsvorsten van de Filistijnen: die van ‘Aza [Gaza], Ash’dod [Asdod], Ash’qelon [Askelon], Gat en Eq’ron [Ekron] ... de hele Libanon vanaf Ba’al-Gad [Baäl-Gad] aan de voet van de Chermon [Hermon] tot aan L’vo-Chamat [Lebo-Hamat]; kortom, het hele berggebied van de Libanon tot aan Mis’r’fot-Mayim [Misrefot-Maïm], dus met inbegrip van de streek waar de Sidoniërs wonen. Ik zal al die volken zelf voor Israël verdrijven. Je hoeft het land alleen maar door loting onder de Israëlieten te verdelen, zoals Ik je heb opgedragen!”* (יהושע Y’hoshua [Jozua - Yosua] 13:2-3 en 5-6, NBV). **Bahasa Indonesia:** *“Inilah negeri yang masih tersisa, yaitu seluruh wilayah orang Filistin dan seluruh wilayah orang Geshur. Mulai dari Shihor yang ada di depan Mesir dan sampai ke perbatasan Ekron sebelah utara, itu diperhitungkan sebagai milik orang Kanaan; kelima rajakota orang-orang Filistin yaitu Gaza dan Asdod, Askelon, Gat dan Ekron ... seluruh Libanon sebelah matahari terbit, mulai dari Baal-Gad di kaki gunung Hermon hingga sampai memasuki Hamat. Semua penduduk perbukitan mulai dari Libanon hingga ke Misrefot-Maim, semua orang Sidon, Aku akan menghalau mereka dari hadapan bani Israel. Hanya, buatlah itu jatuh ke tangan Israel sebagai milik pusaka, seperti yang telah Aku perintahkan kepadamu!”* Vers 6b luidt daarom in de NBG-vertaling: *“Wijs het bijvoorbeeld door het lot aan Israël ten erfdeel toe!”* en in de Leidse Vertaling: *“Wijs het alvast door het lot ten erfdeel toe aan Israël!”*

Waarom mochten de Israëlieten Filistea en de Libanon niet zelf in bezit nemen? De reden die de Eeuwige destijds daarvoor gaf is heden ten dage nog net zo van toepassing als toen en is nu zelfs actueler dan ooit: *“Wanneer dan de toorn van de Eeuwige ontbrandde tegen Israël, zeide Hij: Omdat dit volk het verbond heeft geschonden, dat Ik hun vaders opgelegd had, en omdat zij niet geluisterd hebben naar Mijn stem, zal Ik ook geen van de volken die Y’hoshua [Jozua] bij zijn dood heeft overgelaten, meer voor hen uit wegdrijven, om door hen Israël op de proef te stellen, en te zien of zij al dan niet de weg van de Eeuwige zouden houden door daarop te wandelen, zoals hun vaders gedaan hebben. Immers, de Eeuwige had die volken laten overblijven; Hij had ze niet terstond willen verdrijven, en hen niet in de macht van Y’hoshua [Jozua] gegeven! Dit nu zijn de volken, die de Eeuwige liet overblijven om door hen al die Israëlieten op de proef te stellen, welke geen van de oorlogen om Kanaän gekend hadden, slechts opdat de geslachten der Israëlieten, voor zover zij daarvan tevoren geen ervaring hadden, met de strijd vertrouwd zouden raken, doordat Hij hen daarin oefende: de vijf stadsvorsten der Filistijnen en al de Kanaänieten, Sidoniërs en Chiwwieten, die het gebergte Libanon bewonen, van de berg Ba’al-Chermon [Baäl-Hermon] tot de weg naar Chamat [Hamat]. Zij toch waren ertoe bestemd, dat Hij door hen Israel op de proef zou stellen, om te weten, of zij zouden luisteren naar de geboden, die de Eeuwige hun vaders door de dienst van Moshe [Mozes] geboden had!”* (שופְּטִים Shof’tim [Richteren - Hakim-Hakim] 2:20-23 en 3:1-4, NBG).

Bahasa Indonesia: *“Lalu bangkitlah murka Tuhan terhadap orang Israel dan Dia berfirman: Sebab bangsa ini telah melanggar perjanjian-Ku yang telah Aku sampaikan kepada leluhur mereka, dan mereka tidak mendengarkan suara-Ku, maka mulai sekarang Aku tidak akan lagi menghalau dari hadapan mereka bangsa-bangsa yang ditinggalkan oleh Yosua pada waktu ia mati, supaya dengan perantaraan bangsabangsa itu, Aku dapat menguji orang Israel, apakah mereka menaati jalan Tuhan, berjalan di dalamnya seperti yang leluhur mereka menaatinya, atau tidak. Demikianlah Tuhan membiarkan bangsa-bangsa itu tinggal di sana, dengan tidak segera menghalau mereka dan Dia tidak menyerahkan bangsa-bangsa itu ke dalam tangan Yosua. Dan inilah bangsa-bangsa yang dibiarkan Tuhan tinggal untuk menguji orang Israel dengan perantaraan mereka, yaitu semua orang Israel yang tidak mengenal perang Kanaan. Maksudnya supaya keturunan orang Israel yang tidak mengenal perang yang sudah-sudah itu, dilatih berperang oleh Tuhan; lima raja-kota orang Filistin dan semua orang Kanaan, dan orang Sidon, dan orang Hewi yang mendiami gunung Libanon, dari gunung Baal-Hermon sampai jalan masuk ke Hamat. Dan mereka berada di sana supaya Dia menguji orang Israel dengan perantaraan mereka untuk mengetahui apakah mereka mendengarkan perintah Tuhan yang telah diperintahkan-Nya kepada leluhur mereka dengan perantaraan Musa!”*

Het Boek: *“Omdat de Israëlieten het verbond hebben verbroken, dat Ik met hun voorouders heb gesloten en omdat zij niet naar Mij hebben geluisterd, zal Ik de volken die bij de dood van Y’hoshua [Jozua] nog niet waren overwonnen, niet meer verdrijven. In plaats daarvan zal Ik deze volken gebruiken om Mijn volk Israël op de proef te stellen om te zien of het Mij wel of niet gehoorzaam zal zijn, zoals zijn voorouders wél waren. De Eeuwige had immers die volken in het land laten blijven en hen niet meteen verdreven of door Y’hoshua laten overwinnen. De Eeuwige liet de volken in het land blijven om de nieuwe generatie Israëlieten, die de oorlogen met K’na’an [Kanaän] niet had meegemaakt, op de proef te stellen. Want de Eeuwige wilde de Israëlieten, die geen oorlog hadden meegemaakt, leren vechten tegen de vijand. Die vijanden waren de Filistijnen (vijf steden), de Kanaänieten, de Sidoniërs en de Hevieten, die in de bergen van de Libanon woonden, vanaf de berg Ba’al-Chermon [Baäl-Hermon] tot de weg naar Chamat [Hamath]. Deze volken dienden om de nieuwe generatie Israëlieten op de proef te stellen, om te zien of zij luisteren naar de geboden, die de Eeuwige haar voorouders door Moshe [Mozes] had gegeven!”* Helaas hebben bijna alle daarop volgende generaties Hem daarin steeds weer teleurgesteld. Daarom zijn de toenmalige Filistijnen en Feniziërs evenals de huidige Palestijnen en sjiitische Libanezen een voortdurende plaag voor G’ds volk geweest. Tot op heden heeft de Eeuwige deze gebieden dus aan de Israëlieten onthouden vanwege hun ongehoorzaamheid en nergens in de Bijbel zien wij een aanwijzing dat Hij deze beperking op de landverdeling inmiddels ingetrokken zou hebben. Pas in de eindtijdprofetieën komt dit aan de orde.

Terugkomend op de kritische reacties op mijn recente artikels voor alle duidelijkheid: Wij als gelovigen moeten zeer zeker niet meegaan in de politieke oplossing om G’ds land te verdelen, waaronder Judea en Samaria, dat tegenwoordig bekend staat als de Westelijke Jordanoever alsook de Hermon en de Golan-Hoogvlakte. Daar ga ik zelf ook niet in mee en ik ben ook beslist geen voorstander van de zogenaamde tweestatenoplossing. Mocht het vorige deel van deze studiereeks of mijn perspublicaties toch die indruk gewekt hebben, dan was dit zeker niet mijn bedoeling. Ik wilde er slechts op wijzen, dat als de eindtijdprofetieën nadrukkelijk spreken van G’ds oordeel over Filistea en de Filistijnen, dan moeten deze er tegen die tijd ook wel zijn, en gezien het feit dat de historische Filistijnen er niet meer zijn kan daar alleen maar een land en een volk mee bedoeld zijn dat zichzelf zo noemt, en dat is in het Arabisch het geval! Daar heb ik het over, en niets anders. In deze Bijbelstudiereeks ligt de focus derhalve niet op een zogenaamde tweestatenoplossing, maar op het vijandige bondgenootschap waarvan ook het toekomstige herstelde Filistea deel zal uitmaken, dat in de Statenvertaling zelfs letterlijk ‘Palestina’ genoemd wordt: *“Want zij hebben in het hart te zamen geraadslaagd; tegen U hebben zij een verbond gemaakt: de tenten van Edom en der Israëlieten, Moab en de Hagarenen; Gebal, en Ammon, en Amalek, **Palestina** met de inwoners van Tyrus...”* (Psalm 83:6-8, SV). Al mijn oude en nieuwe artikels en Bijbelstudies over dit onderwerp zijn daarom ook niet bedoeld om een tweestatenoplossing in welke vorm dan ook te propageren of goed te praten, maar om erop te attenderen dat de Filistijnse c.q. Palestijnse staat er wel zal komen, of wij dat nu leuk vinden of niet, en dat er een volk zal zijn, dat zichzelf daarmee identificeert. Als dat niet zo was zou er geen oordeel over hen zijn aangekondigd in de profetieën over Yom haDin [de Dag des Oordeels]! En dat die Palestijnse staat er uiteindelijk zal komen op het grondgebied van het oude Filistea langs de Middellandse Zeekust en niet in Judea en Samaria staat ook in de profetische boeken van de Hebreeuwse Bijbel.

Een eerste hint in die richting hebben wij al gezien in Netanyahu’s plan “Gaza 2035 van crisis naar welvaart”, dat op 3 mei 2024 door de Israëlische regering werd gepresenteerd, maar helaas al bij voorbaat door vrijwel iedereen wordt verworpen. Het is een driestappenplan om Gaza terug te brengen naar zelfbestuur en te bouwen aan wat premier Benjamin Netanyahu de “Gaza-Arish-Sderot Vrijhandelszone” noemt, die dus niet alleen de huidige Gazastrook, maar ook de haven van Al-Arish ten zuidwesten van Gaza op het Egyptische Sinai-schiereiland en Sderot, een Israëlische stad ten noorden van Gaza zou omvatten. Dat komt dus al aardig in de buurt van hetgeen ik hierboven schreef, maar zoals gezegd stuit dit plan op weerstand en is volgens velen gedoemd te mislukken. Sheik Abdullah bin Zayed Al Nahyan, de minister van Buitenlandse Zaken van de VAE, heeft het plan in een openbare verklaring op 16 mei zelfs veroordeeld! Dat vind ik eigenlijk best wel jammer, want het plan ziet juist voor de Verenigde Arabische Emiraten naast Saudi-Arabië, Bahrayn, Jordanië, Egypte en Marokko een belangrijke rol als toezichthouder op de humanitaire hulp en de wederopbouwinspanningen en om de

financiën in de Gazastrook te beheren. De laatste stap zou zijn dat de Palestijnen de Gazastrook volledig onafhankelijk zouden beheren en zich zouden aansluiten bij de Abraham-akkoorden. De bedoeling van dit plan, dat door velen echter als een utopie wordt gezien, is om een duurzame vrede tot stand te brengen en Gaza te re-integreren in de regionale economie door middel van grote infrastructuur- en economische investeringen gezien de belangrijke plaats die Gaza in vroegere tijden innam op de handelsroutes tussen Bagdad en Egypte. Het plan zou voor alle partijen enorme voordelen hebben opgeleverd: voor Israël natuurlijk op de eerste plaats veiligheid in het zuiden en normalisatie met Saudi-Arabië, voor de deelnemende Golfstaten onbelemmerde toegang tot de mediterrane havens voor de export van hun producten en nieuwe verbindingen via spoorwegen en pijpleidingen, en voor de Palestijnen een ongekende vrijheid en welvaart, want Gaza zou dan een tweede Dubai of Abu Dhabi kunnen worden. Toch helaas... Men ziet dit hele plan als onrealistisch en niet haalbaar en zo zal het wel altijd een utopie blijven, want het is te mooi om waar te zijn. Als de Palestijnen al die miljarden die ze uit Europa en de VS in de loop der jaren in de infrastructuur en hun economie hadden geïnvesteerd in plaats van terreurtunnels te bouwen en raketten aan te schaffen en niet in grote meerderheid op Hamas te stemmen had Gaza al lang een welvarende stad van economisch belang kunnen zijn en een toeristische badplaats aan de Middellandse Zee. Het plan "Gaza 2035" mag dan wel in de beoogde vorm niet uitgevoerd worden, maar dat neemt niet weg dat de Palestijnen in dit gebied vroeg of laat een zelfstandige staat zullen uitroepen die door de wereld erkend zal worden.

Dus nogmaals, men hoeft het niet met mij eens te zijn en sterker nog, ik ben het er zelf ook niet mee eens, maar toch zal er een staat komen die in het Arabisch dezelfde naam draagt als het land der Filistijnen, want de eindtijdprofetieën moeten en zullen wel uitkomen. De seculiere wereld eist een Palestijnse staat op de Westbank én de Gazastrook, maar de Bijbel zegt duidelijk, dat Filistea tijdelijk zal worden hersteld in zijn historische grenzen. Het Land der Filistijnen reikte van de Wādi al-'Arish, die in de Bijbel Nachal Mitz'rayim [beek van Egypte] wordt genoemd, tot aan de Nachal Soreq (Arabisch: Wādi as-Surār) ten zuiden van Tel Aviv, en van de Middellandse Zee tot aan de rand van de Sh'fela, het laagland ten westen van het Judeagebergte (Hebreeuws: Harei Yehuda). Een zeer uitgebreide Gazastrook dus inclusief enkele huidige moderne Israëlische steden zoals Ashdod en Ashqelon! Deze steden zullen in de toekomst dus weer deel uitmaken van het herrezen Filistea! Maar in diezelfde profetieën staat ook zeer nauwkeurig beschreven hoe het daarmee zal aflopen...

Tyrus = תְּזוֹר Tzor

Met betrekking tot de negende bondgenoot van de vijandige alliantie tegen Israël staat er in vers 7 van Psalm 83 iets vreemds in de Hebreeuwse grondtekst. Terwijl er tussen alle daaraan voorafgaande namen het woordje וַעֲמָא ve staat, dat "en" betekent, zien we tussen "Filistea" en "de inwoners van Tyrus" opeens het woordje עִמָּם im staan, dat "met" ofwel "samen met" betekent: פְּלִשְׁתִּים עִמָּם יוֹשְׁבֵי צוֹר P'leshet im-yosh'vei Tzor [Filistea met de inwoners van Tyrus]. Dat wil dus zeggen dat Filistea en de inwoners van Tyrus hier op de ene of andere manier bij elkaar horen en derhalve niet los van elkaar genoemd worden. Wat verbindt Filistea met Tyrus? Wat hebben Filistea en Tyrus gemeenschappelijk? Ik denk, dat we het antwoord op deze vraag in het woordje "inwoners" vinden. Wie zijn de huidige inwoners van Filistea? De Palestijnen! En wie zijn de huidige inwoners van Tyrus? Voor het grootste gedeelte eveneens Palestijnen! Volgens officiële cijfers van de Verenigde Naties uit 2016 leefden er toen in het stedelijk gebied van Tyrus 111.615 Palestijnse "vluchtelingen" op een totale bevolking van 201.208 inwoners. De Palestijnen vormden in 2016 dus samen met 10.645 Syrische vluchtelingen ruim 60% van de populatie tegenover 78.948 autochtone Libanezen. Van de 111.615 Palestijnen woonden toen 73.515 in drie zogenaamde vluchtelingenkampen en 38.100 buiten de kampen. Ik schrijf bewust "zogenaamde", want als men het woord "kampen" hoort, denkt men aan tentenkampen, en dat zijn ze al tientallen jaren niet meer, maar eerder een soort voorsteden met echte stenen huizen. Door het feit, dat er tegenwoordig meer Palestijnen dan Libanezen in Tyrus wonen en de actuele steun die Hezbollah aan Hamas verleent, wordt de passage in Psalm 83, waarin over Filistea met de inwoners van Tyrus gesproken wordt, meteen een stuk duidelijker!

Tyrus, in het Arabisch Sūr en in het Hebreeuws צור Tzor geheten, was in de oudheid een zeer vermaarde en rijke Fenicische handelsstad aan de kust van de Middellandse Zee 55 km ten noorden van de Karmel. Oorspronkelijk was Tyrus een eilandstad en werd daardoor lange tijd als een onneembare vestingstad beschouwd. De Assyrische koning Salmanu-asared V [Salmanassar V] belegerde Tyrus vijf jaar lang, maar slaagde er niet in de stad te veroveren. Door Alexander de Grote werd het vestingeiland later echter door een meer dan 600 meter lange belegeringsdam met het vasteland verbonden en na een beleg van zeven maanden in 332 vGT ingenomen. In de TeNaCH [Hebreeuwse Bijbel] werd de vesting Tyrus voor het eerst in יהושע Y'hoshua [Jozua] 19:29 genoemd bij de beschrijving van de grenzen van de stam Asher. חירם הראשון Chiram haRishon, beter bekend als Hiram I (980-946 vGT), de koning van Tyrus, was volgens 1 Koningen 5:1 altijd zeer bevriend geweest met koning David van Israël. Hij steunde David met de bouw van diens paleis (שמואל ב Sh'mu'el bet [2 Samuël] 5:11) en Sh'lomo [Salomo] met de bouw van de tempel (מלכים א M'lachim alef [1 Koningen] 5:15-32) door de levering van cederhout, timmerlieden, steenhouwers en bouwlieden. In hoofdstuk 9:27 lezen wij, dat Chiram geoefende zeelieden met de vloot van Sh'lomo meestuurde om de bemanning van de schepen met raad en daad terzijde te staan op hun lucratieve tochten naar Ofir. Onder zijn regering werd Tyrus het belangrijkste handelscentrum in het gebied rondom de Middellandse Zee en overvleugelde daarmee zelfs zijn grootste rivaal Byblos. Om de vesting Tyrus te versterken en zijn machtspositie uit te breiden liet koning Chiram de beide eilanden waarop de stad gebouwd was, aaneenvoegen. Zolang hij leefde was er vrede tussen Tyrus en Israël, maar zoals uit Psalm 83 blijkt zou daar later wel verandering in komen.

De occulte priester הראשון אתבעל Et'ba'al haRishon [Ithōbalos I], die in 878 vGT de troon van Tyrus besteeg en daarna 32 jaar regeerde, was van een heel ander kaliber dan Chiram. De Joodse geschiedschrijver Yosef ben Matit'yahu, beter bekend als Josephus Flavius, schreef op basis van Menander van Efeze, dat Ithōbalos zijn voorganger koning Phelles vermoordde toen hij nog priester van Ash'taret [Astarte = Ish'tara] was en op deze wijze de macht greep. De Hebreeuwse versie van zijn naam, אתבעל Et'ba'al, is samengesteld uit het voorzetsel את et [met] en het theoforische element בעל Ba'al en bij elkaar dus “met Ba'al“ betekent. Onder zijn bewind breidde Tyrus zijn heerschappij over het gehele zuiden van Fenicië uit en zelfs tot het noorden van Bayrūt en kwam dus ook Sidon onder zijn gezag, dat in het Arabisch Saydā en in het Hebreeuws צידון Tzidon heet. Zo werden de beide steden samengevoegd tot één koninkrijk. Vandaar dat Josephus Flavius hem “*de koning van Tyrus en Sidon*” noemt. In מלכים א M'lachim alef [1 Koningen] 16:31 wordt naar אתבעל Et'ba'al verwezen als “*de koning van de Sidoniërs*”. De term צידונים Tzidonim [Sidoniërs] wordt in de Bijbel echter niet alleen op de inwoners van de stad en het omliggende gebied van Tzidon toegepast, maar op alle inwoners van Fenicië in het algemeen, zoals alle Nederlanders in het buitenland collectief “*Hollanders*” worden genoemd en zoals vroeger met “*de Russen*” alle Sovjetburgers (incl. de Oekraïners) werden aangeduid. Menanders vermelding dat Ithōbalos [Et'ba'al] priester van Astarte was voordat hij koning werd, verklaart waarom zijn dochter Izebel zo ijverig was in het promoten van de Fenicische goden zoals Milqārt [Melkart], de stadsgod van Tyrus, die in de Bijbel bekend is onder de naam Moloch, en vooral ook Ba'al, wat leidde tot het bekende conflict met Eliyahu [Elia] zoals beschreven in מלכים א M'lachim alef [1 Koningen] 18 en 19. Ithōbalos was de schoonvader van koning Achav [Achab] van Israël, met wie hij nauwe diplomatieke betrekkingen onderhield.

Over de troonsbestijging van Achav en zijn bruiloft met Izebel lezen wij het volgende: “*Omri's zoon Achav werd koning van Israël in het achtendertigste regeringsjaar van koning Asa van Yehuda [Juda]. Hij regeerde tweeëntwintig jaar en Shom'ron [Samaria] was zijn residentie. Achav deed wat in strijd is met de wil van de Eeuwige en maakte het nog erger dan al zijn voorgangers. Alsof hij het voorbeeld van Yarov'am [Jerobeam], de zoon van N'vat [Nebat], nog niet slecht genoeg vond, trouwde hij ook nog met Izevel [Izebel], de dochter van koning Et'ba'al [Etbaäl] van de Sidoniërs, en ging ertoe over Ba'al [Baäl] te dienen en zich voor hem neer te buigen. In Shom'ron [Samaria] liet hij voor Ba'al een tempel bouwen, waarin hij een altaar voor hem oprichtte. Ook liet hij een heilige paal oprichten en behalve dat deed hij nog zoveel ander*

kwaad dat hij de woede van de Eeuwige meer opwekte dan alle koningen van Israël vóór hem!” (מְלָכִים אַל M'lachim alef [1 Koningen - 1 Raja-Raja] 16:29-33, Groot Nieuws Bijbel). **Bahasa Indonesia:** *“Pada tahun ketiga puluh delapan zaman Asa, raja Yehuda; Ahab anak Omri memerintah atas Israel. Dan Ahab anak Omri memerintah atas Israel di Samaria selama dua puluh dua tahun. Ahab anak Omri melakukan apa yang jahat di mata Tuhan melebihi semua pendahulunya. Dan terjadilah seolah-olah hal itu merupakan perkara ringan padahal ia berjalan dalam dosa-dosa Yerobeam anak Nebat, lalu ia juga mengambil Izebel, putri Etbaal, raja Sidon, menjadi istrinya sehingga dia pergi beribadah kepada Baal dan sujud kepadanya. Lalu ia membuat mezbah untuk Baal itu di rumah Baal, yang telah dia bangun di Samaria. Dan Ahab membuat patung ashera, dan Ahab makin bertindak memancing amarah Tuhan, Elohim Israel, lebih daripada semua raja-raja Israel yang mendahuluinya!”*

Izebel wordt in dit verhaal geïntroduceerd als een Fenicische prinses, de dochter van Ithōbalos I van Tyrus, die tevens de koning van de Sidoniërs was. Haar Punische naam Izebel betekent in het Hebreeuws אֵיזָבֵל Eize Ba'al en in het Nederlands “Waar is Ba'al?” of letterlijk vertaald “Waar is de Heer?”. Ze was de echtgenote geworden van koning Achav, die ze heel makkelijk tot de verering van de Fenicische goden Ba'al en Astarte kon verleiden omdat ze hem geheel in haar macht had. Dat blijkt ook uit de verzen 25 en 26 van hoofdstuk 21: *“Niemand anders had zich zo volledig aan de zonde overgegeven als Achav, want zijn vrouw Izebel moedigde hem voortdurend aan tot allerlei g'ddeloze dingen. Hij was vooral schuldig omdat hij, net als de Amorieten, afgoden diende!”* (Het Boek). **Bahasa Indonesia:** *“Sesungguhnya, tidak seorang pun seperti Ahab yang berkhianat dengan melakukan apa yang jahat di mata Tuhan karena Izebel, istrinya, telah menghasutnya. Dan dia telah melakukan perbuatan sangat keji, dengan mengikuti berhalaberhala, tepat sebagaimana orang Amori lakukan, yang telah Tuhan halau dari depan orang Israel!”* In wezen was het Izebel, die het in Israël voortaan voor het zeggen had en zij deed haar uiterste best om haar eigen occulte geloof daar tot staatsgodsdienst te maken. Vrijwel alle profeten van de Eeuwige die zij te pakken kon krijgen liet zij doden en vervangen door 450 profeten van Ba'al en 400 profeten van Ashera. Haar grootste tegenstanders waren de profeten Eliyahu [Elia] en Elisha [Elisa], die tegen haar in het geweer kwamen in opdracht van HaShem en beiden haar gruwelijke straf voorspelden, namelijk dat ze door de honden zou worden verscheurd en opgevreten om het bloed van alle profeten en andere dienstknechten van de Eeuwige te wreken, die door Izebel ter dood werden gebracht (1 Kon. 21:23 en 2 Kon. 9:10).

Naast het opleggen van de Ba'al-cultus aan het volk wordt haar in מְלָכִים בַּ M'lachim bet [2 Koningen] 9:22 ook hoererij en tovenarij toegeschreven. Izebel was een heerszuchtige vrouw en bleef ook na de dood van koning Achav de macht achter de schermen uitoefenen toen haar beide zonen Achaz'yahu [Achazja] en Y'horam [Joram] kort na elkaar over het tienstammenrijk regeerden. Over Achaz'yahu, die zijn vader opvolgde en niet meer dan twee jaar lang regeerde, staat geschreven: *“Hij deed wat slecht is in de ogen van de Eeuwige, en volgde zo het voorbeeld van zijn vader en zijn moeder en van Yaro'vam [Jerobeam], de zoon van N'vat [Nebat], die de Israëlieten tot zonde had aangezet. Hij tergde de Eeuwige, de G'd van Israël, door Ba'al te vereren, precies zoals zijn vader gedaan had!”* (מְלָכִים אַל M'lachim alef [1 Koningen - 1 Raja-Raja] 22:53-54, NBV). **Bahasa Indonesia:** *“Dan dia melakukan apa yang jahat di mata Tuhan dan berjalan menurut jalan ayahnya, dan jalan ibunya dan jalan Yerobeam anak Nebat, yang telah menyebabkan orang Israel berdosa. Sebab ia beribadah kepada Baal dan sujud kepadanya sesuai dengan yang telah ayahnya lakukan, sehingga membangkitkan murka Tuhan, Elohim Israel!”* Dat kwam hem duur te staan en zijn straf liet niet lang op zich wachten, want op een dag viel hij uit het venster van een vertrek op de bovenverdieping van zijn paleis in Shom'ron [Samaria], raakte zwaargewond en stierf zoals de Eeuwige hem bij monde van Eliyahu had voorgezegd. Omdat hij geen zoon had werd hij opgevolgd door zijn broer Y'horam [Joram], die vervolgens twaalf jaar regeerde. Over hem lezen wij: *“Hij was een slecht man in de ogen van de Eeuwige, maar toch niet zo g'ddeloos als zijn vader en moeder, want hij verwijderde het beeld dat zijn vader had opgericht ter ere van Ba'al. Desondanks maakte ook hij zich voortdurend schuldig aan de grote zonden van Yaro'vam [Jerobeam], de zoon van N'vat [Nebat], die het volk van Israël had aangezet tot de verering van afgoden!”* (מְלָכִים בַּ M'lachim bet [2 Koningen - 2 Raja-Raja] 3:2-3, Het Boek). **Bahasa Indonesia:** *“Dan dia melakukan apa*

yang jahat di mata Tuhan, hanya tidak seperti ayahnya dan ibunya. Karena dia menyingkirkan tugu berhala Baal yang telah ayahnya dirikan. Namun, dia masih berpaut kepada dosa Yerobeam anak Nebat, yang mengakibatkan orang Israel berdosa. Dia tidak menyingkirkannya!”

Na de hemelvaart van Eliyahu liet Elisha de legeraanvoerder Yehu in de naam van de Eeuwige tot koning zalven en gaf hem de opdracht, de moord op Zijn profeten en al Zijn dienaren aan Izebel te wreken. Hij trok onmiddellijk tegen Izebel en haar zoon Y'horam [Joram] ten strijde en versloeg hen. Nadat hij het hart van Y'horam met een pijl doorboord had reed Yehu de paleispoort binnen en liet Izebel uit een venster naar beneden werpen: “De hovelingen gooiden haar uit het raam, zodat haar bloed tegen de muur en de paarden opspatte, waarna Yehu nog eens met zijn paard en wagen over haar heenreed. Daarna ging hij het paleis in om iets te eten en te drinken. Hij zei: Laat iemand deze vervloekte vrouw begraven, want zij is tenslotte een koningsdochter. Maar toen zij haar wilden begraven, vonden zij alleen nog haar schedel, haar voeten en haar handen. Zij gingen terug en vertelden het hem, waarop hij zei: Dat is precies wat de Eeuwige heeft voorspeld. Hij heeft tegen de profeet Eliyahu gezegd dat de honden haar vlees zouden opeten en dat haar lichaam zou worden verspreid als mest over het land, zodat niemand kan zeggen: Hier is Izebel!” (מְלָכִים ב) [2 Koningen - 2 Raja-Raja] 9:33-37, Het Boek). **Bahasa Indonesia:** “Mereka menjatuhkannya sehingga darahnya memercik ke dinding dan ke kuda. Dan kuda itu menginjak-injak mayatnya. Dan Yehu masuk ke dalam, lalu makan dan minum dan berkata: Sekarang, uruslah mayat wanita yang terkutuk itu, dan kuburkanlah dia karena dia putri raja. Mereka pergi untuk menguburkannya, tetapi mereka tidak menjumpai mayatnya, kecuali tengkorak dan kedua kaki dan kedua telapak tangannya. Mereka kembali dan memberitahukan kepada Yehu, lalu ia berkata: Demikianlah firman Tuhan yang telah Dia ucapkan dengan perantaraan hamba-Nya, Elia, orang Tisbe itu, yang mengatakan: Di wilayah bagian Yizreel, anjing-anjing akan memakan tubuh Izebel. Maka mayat Izebel akan seperti kotoran di ladang di wilayah bagian Yizreel, sehingga mereka tidak akan berkata: Inilah Izebel!”

In חִזְיוֹן Chizayon [Openbaring] 2:20 wordt de naam van de slechte koningsdochter uit Tyrus, Izebel, gebruikt voor een valse profetes, die ervan wordt beschuldigd, gelovigen tot hoererie te hebben verleid en om afgodenoffers te eten, om daarmee symbolische associaties met het oudtestamentische voorbeeld op te roepen. Als dochter van koning Ithōbalos I was Izebel ook de zuster van Balazeros II, in het Hebreeuws בִּילְ-עֶזֶר הַשְּׁנִי Ba'al-Ezer haSheni genaamd, die zijn vader na diens dood als koning van Tyrus opvolgde en van 846 tot 841 vGT regeerde. Zijn naam betekent “Ba'al is mijn hulp”, en dat zegt al genoeg over hem, want hij was even slecht als zijn vader en zijn zus.

Dit alles toont aan, welke geestelijke machten achter de machthebbers van Tyrus zaten en blijkbaar nog steeds zitten, want volgens de profeet Y'chez'q'el [Ezechiël] wordt de koning van Tyrus in de eindtijd door de Eeuwige zelf vereenzelvigd met de satan, die ooit een cherub was in de Hof van Eden: “De Eeuwige richtte Zich tot mij: Mensenkind, zeg tegen de vorst van Tyrus: Dit zegt G'd, de Eeuwige: Je bent hoogmoedig geworden, je hebt gezegd: Ik ben een god, ik zit op een godentron, midden in zee! Je achtte jezelf een god gelijk, terwijl je een mens bent, en geen god! - De Eeuwige richtte Zich tot mij: Mensenkind, hef over de koning van Tyrus een dodenklacht aan: Dit zegt G'd, de Eeuwige: eens was jij een toonbeeld van perfectie, vervuld van wijsheid en volmaakt van schoonheid. Je leefde in Eden, in de tuin van G'd, en je was bekleed met een keur van edelstenen: met robijn, topaas en aquamarijn, met turkoois, onyx en jaspis, met saffier, granaat en smaragd, gevat in gouden zettingen. Op de dag dat je geschapen werd lagen ze klaar. Je was een cherub, je vleugels beschermend uitgespreid, je was door Mij neergezet op de heilige berg van G'd, waar je wandelde tussen vurige stenen. Je was onberispelijk in alles wat je deed, vanaf de dag dat je was geschapen tot het moment dat het kwaad vat op je kreeg. Door al het handeldrijven raakte je verstrikt in onrecht en geweld, en je zondigde; daarom, beschermende cherub, verbande Ik je van de berg van G'd en verdreef Ik je van je plaats tussen de vurige stenen. Je schoonheid had je hoogmoedig gemaakt, je had je wijsheid en luister verkwanseld. Daarom heb Ik je op de aarde neergeworpen, als een schouwspel voor andere koningen. Door je grote schuld, door je oneerlijke handel, waren je heiligdommen ontwijfd. Daarom liet Ik een vuur in je oplaaien dat je heeft verteerd, Ik maakte van jou een hoop as op de grond, voor ieder die het wil zien. Alle volken die je kenden staan

verbijsterd; je bent een schrikbeeld geworden, tot in eeuwigheid zul je er niet meer zijn!” (לְיַחֲזִקְאֵל Y'chez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 28:1-2 en 11-19, NBV). **Bahasa Indonesia:** “Dan datanglah Firman Tuhan kepadaku, yang mengatakan: Hai anak manusia, katakanlah kepada raja Tirus: Beginilah Tuhan Elohim berfirman: Karena engkau menjadi tinggi hati, dan engkau telah berkata: Aku adalah Elohim, aku akan duduk di takhta Elohim di tengah-tengah lautan, namun engkau seorang manusia, dan bukan Elohim, walaupun engkau telah mengatur hatimu seperti hati Elohim! - Lalu datanglah firman Tuhan kepadaku, dengan mengatakan: Hai anak manusia, merataplal atas raja Tirus, dan engkau harus mengatakan kepadanya: Beginilah firman Tuhan Elohim: Engkaulah pemeterai takaran yang penuh hikmat dan seluruhnya indah. Engkau pernah berada di Eden, taman Elohim; setiap batu yang berharga menjadi selubungmu: yaspis merah, krisolit, dan berlian, batu pirus, krisopras, nefrit, lazurit, batu darah dan malakit, dan emas. Kepiawaian tamborinmu dan serulingmu telah dipersiapkan dalam dirimu pada hari engkau diciptakan. Engkau adalah kerub yang diurapi yang menutupi, dan Aku telah menempatkanmu di gunung Elohim yang kudus, tempat engkau berada. Engkau berjalan naik dan turun di tengah-tengah batu-batu api. Engkau sempurna di dalam jalanmu sejak hari engkau diciptakan, sampai kesalahan ditemukan di dalammu. Dengan banyaknya perdaganganmu, mereka memenuhimu dengan kekejaman, dan engkau telah berbuat dosa. Maka Aku melemparkan engkau dari gunung Elohim; Aku akan menghancurkanmu, hai kerub yang menutupi, dari tengah-tengah batu-batu api. Engkau menjadi tinggi hati karena keindahanmu; dan engkau merusak hikmatmu karena kemegahanmu. Aku telah melemparkan engkau ke bumi. Dan Aku akan menaruh engkau di hadapan raja-raja, sehingga mereka dapat melihat engkau. Dengan banyaknya kesalahanmu, dan dengan kecurangan perdaganganmu, engkau telah mencemarkan tempattempat kudusmu; jadi Aku menyalakan api dari tengah-tengahmu; itu akan menelanmu, dan Aku akan menjadikan engkau abu di atas bumi, di hadapan semua yang melihat engkau. Semua yang mengenal engkau di antara bangsa-bangsa, akan tertegun terhadapmu; engkau akan menjadi kengerian, dan engkau akan lenyap untuk selamanya!”

Dat de koning van Tyrus in dit hoofdstuk zo nadrukkelijk met de satan vereenzelvigd wordt wil echter niet zeggen dat hij dit ook daadwerkelijk is, want in vers 2 krijgt hij juist duidelijk te horen dat hij slechts een mens is. Het is dus niet zo, dat de menselijke machthebber van Tyrus volgens deze tekst de satan zelf is, maar wel dat hij door de satan beheerst wordt, die hem zijn kracht verleent. Welke geestelijke machten in en rondom Tyrus toen en nu aan het werk zijn lijkt wel duidelijk als we gaan kijken welke hedendaagse machthebbers daar de touwtjes in handen hebben en wie de bewoners zijn, waar Psalm 83 over spreekt.

Het hedendaagse Tyrus, de vierde grootste stad van Libanon en tevens hoofdstad van het Tyrus-district in het zuidelijke gouvernement, is qua bevolking een bijzondere stad, want de oorspronkelijke bewoners zijn al geruime tijd in de minderheid. Zoals reeds eerder gezegd vormden volgens officiële cijfers van de Verenigde Naties uit 2016 toen al 111.615 Palestijnen op een totale bevolking van 201.208 inwoners samen met 10.645 Syrische vluchtelingen ruim 60% van de populatie tegenover 78.948 autochtone Libanezen. In deze verhouding zal in de tussentijd wel weinig zijn veranderd. Het overgrote deel van de Libanese inwoners is sjiitisch **moslim**, wat duidelijk merkbaar is aan de vele Hezbollah-vlaggen in de stad, want deze militante groepering, wiens officiële naam **Hiz'bu'llāh** 'Partij van **Allah**' betekent, is ondanks de ruime Palestijnse meerderheid nog steeds sterk aanwezig in Tyrus, waar zij evenals de eveneens sjiitische Amal-beweging brede steun geniet onder de lokale bevolking. Toch is dit in de rest Libanon ten noorden van de rivier de Litani zeer zeker niet het geval, vooral niet onder de christelijke en soennitische inwoners van het land. Maar gezien het feit, dat het merendeel van de autochtone bevolking in het gehele gebied ten zuiden van de Litani uit Sjiieten bestaat, vormt dit de basis voor de militante Hezbollah. Vandaar dus, dat de kenmerkende geel-groene vlaggen van Hezbollah op de wegen naar Tyrus aan elke lantaarnpaal wapperen naast de posters met de gezichten van terroristen die in de strijd tegen Israël zijn omgekomen en als Shahid [martelaar] worden vereerd. Deze vlaggen zijn zelfs bij de lokale souvenirshops te koop naast die van FC Barcelona en Real Madrid, de populaire Spaanse voetbalteams die in het hele Midden-Oosten geliefd zijn. Deze populariteit is op zich niet zo vreemd gezien het feit dat Spanje al sinds de tijd van de inquisitie één van de meest antisemitische landen is en ook recentelijk weer zijn steun aan de vijanden van Israël officieel heeft betuigd. Naast de Hezbollah-vlaggen gaan op de Shuq [markt] o.a. ook diverse souvenirs en sleutelhangers met

het gezicht van de bebaarde secretaris-generaal van Hezbollah, Hassan Nasrallah, als warme broodjes over de toonbank alsook CD's met zijn toespraken en religieuze liederen.

Het gehele gebied ten zuiden van de Litani-rivier inclusief de grote stad Tyrus dient sinds de stichting van de staat Israël als uitvalsbasis voor grootscheepse aanvallen op de Joodse burens en voor terroristische aanslagen op kleinere schaal. Zo viel het officiële Libanese leger bij het uitbreken van de Arabisch-Israëlische Oorlog op zaterdag 15 mei 1948 Israël binnen, samen met de legers van Syrië, Transjordanië, Iraq, Saudi-Arabië en Egypte. Op sabbat welteverstaan! Wat de meeste mensen volgens mij niet eens weten is het feit, dat de Britten actief bij deze laffe aanval betrokken waren! De Transjordaanse troepen werden namelijk getraind en aangevoerd door Britse militairen en stonden onder bevel van de Britse generaal John Glubb. De Royal Air Force voerde zelfs luchtaanvallen uit op Israëlische grondtroepen, hetgeen nauwkeurig blijkt uit het neerhalen van vijf Britse Spitfires begin januari 1949. Alsof dat nog niet erg genoeg was, werden de meeste kibbutzim nog vlak voor de soevereiniteitsoverdracht door Britse troepen ontwapend, terwijl zij zelf bij hun vertrek al hun tanks, kanonnen en zwaar materieel aan de Arabieren overdroegen. De Britse partijdigheid blijkt overigens ook uit de blokkademaatregelen waarmee de regering van Groot-Britannië probeerde te verhinderen dat het Israëlische leger van buitenaf bevoorrad zou kunnen worden en de grote hoeveelheden wapens en munitie, die de Britten op hun beurt naar Transjordanië, Egypte en Iraq stuurden. Toch ondanks hun grote militaire overmacht slaagden de Arabische legers en hun Britse weldoeners en sympathisanten er niet in, de Israëli's te overwinnen, die op 25 mei 1948 een tegenaanval op meerdere fronten lanceerden waarmee de Israëlische troepen niet alleen de invasie tot stilstand brachten, maar zelfs terrein wisten te veroveren. Zo was ook de Israëlische bezetting van Zuidelijk Libanon een direct gevolg van deze aanvalsoorlog op de pasgeboren Joodse staat. Een ander gevolg van deze oorlog in 1948 was de instroom van 110.000 Palestijnse vluchtelingen naar dit gebied ten zuiden van de Litani-rivier en met name naar de grote stad Tyrus, die sinds de Naqba [catastrofe], zoals zij dat noemen, het nieuwe thuis was geworden voor deze ontheemden. Naar schatting een half miljoen Palestijnse Arabieren verliet al in de nacht van de 14^e op de 15^e mei 1948 het land, kort nadat David Ben Gurion de onafhankelijke staat Israël proclameerde. Zij werden echter niet door de Israëli's verdreven, maar volgden een oproep van hun eigen leiders, het strijdtoneel tijdelijk te verlaten om de Arabische troepen niet 'voor de voeten te lopen', die nog dezelfde ochtend het land zouden binnenvallen. Na hun spoedige overwinning zouden de ontheemden terugkeren, althans zo werd het hen beloofd, maar het is anders gelopen. Het werd een strijd tussen David en Goliath, die zou eindigen in een Arabische nederlaag!

De meeste Palestijnse vluchtelingen die in Zuid-Libanon neerstreken, waren soennitische moslims, terwijl de meerderheid van de lokale Libanese bevolking van Tyrus en omgeving zoals eerder gezegd sjiitische moslims zijn. De sjiitische en christelijke Libanezen vreesden daardoor hun demografische meerderheid en hun politieke overwicht in Libanon en daarmee hun gezag kwijt te raken en legden daarom aan de Palestijnse nieuwkomers strenge beperkingen op. Zo werd hen met name het deelnemen aan politieke activiteiten uitdrukkelijk verboden. Dat de vrees van de toenmalige Libanese regering net als die van de omringende landen waar Palestijnse vluchtelingen waren neergestreken zeer terecht was, zou later helaas inderdaad blijken. Toch niet alle Palestijnse vluchtelingen waren Soennieten. Onder hen bevonden zich ook ontheemden uit zeven sjiitische dorpen in Palestina, die zich voornamelijk in de Tyrische buitenwijk Shabriha vestigden. Toch ook duizenden soennitische Palestijnen werden in Tyrus opgevangen, aangezien de stad drie van de twaalf Palestijnse vluchtelingenkampen in Libanon herbergt. Zo waren er in 2018 volgens de UNRWA 12.281 geregistreerde "vluchtelingen" in het kamp Al-Bass, 24.929 in het kamp Burj al-Shimali en 34.584 in het kamp Al-Rashidiya. In de plaats Jal al-Bahar, direct gelegen tussen het strand en de kustweg, die net als een aantal andere Palestijnse nederzettingen niet officieel erkend is als "vluchtelingenkamp", werd het aantal inwoners in 2015 geschat op ongeveer 2.500.

Ik schreef de woorden "vluchtelingen" en "vluchtelingenkampen" met aanhalingstekens, want hoe kun je de in Libanon geboren kinderen, kleinkinderen en zelfs ook de achterkleinkinderen van de Palestijnen, die in 1948 naar Libanon gevlucht zijn, na 76 jaar nog steeds "vluchtelingen" noemen? De nazaten van de miljoenen Duitsers, die in 1945 uit de voormalige Duitse gebieden in Polen, Rusland, Roemenië, Tsjechië, Slowakije en noem maar op gevlucht of verdreven waren, worden toch ook geen "vluchtelingen" of "verdrevenen" genoemd? Zelfs de in Nederland

geboren kinderen en kleinkinderen van de Indische Nederlanders en Molukkers, die uit Indië moesten vluchten noemen zichzelf geen vluchtelingen meer. Waarom dan wel de Palestijnen? Heel simpel: voor hen wordt de vluchtelingenstatus internationaal gehandhaafd om daarmee de vele miljarden aan financiële hulp te verantwoorden, hun aanspraak op het land van herkomst te bevestigen en daarmee het bestaansrecht van de staat Israël te ontkennen. Toch hebben de Palestijnen in de landen waar ze zijn neergestreken, geen beste reputatie. Op een toeristische website over Tyrus las ik in verband met de vluchtelingenkampen aldaar het volgende: "In Libanon moet je je altijd goed voorbereiden als je zelfstandig gaat reizen. De meeste plekken zijn zonder problemen te bezoeken, maar er zijn ook plekken waar je beter niet kunt komen. In principe is Tyrus veilig. Zeker de toeristisch aantrekkelijke plekken zoals hierboven beschreven. Echter, wanneer je van de ruïnes van de necropolis en het hippodroom naar de andere ruïnes en de christelijke wijk wilt gaan, doe je er goed aan een taxi te pakken of met de auto te reizen. Tussen deze twee plekken ligt namelijk het Palestijnse vluchtelingenkamp Al-Bass, waar veel armoede heerst. Er gebeurt zelden iets noemenswaardigs. Maar better safe than sorry, zullen we maar zeggen."

Naarmate de jaren verstreken en de Palestijnen in Libanon beseften dat hun kansen op een spoedige terugkeer verkeken leken raakten zij gefrustreerd en begonnen te radicaliseren. Dat was voor de PLO de ideale voedingsbodem om rekruten te werven uit de bewoners van de Palestijnse vluchtelingenkampen, die ze vanaf 1968 als uitvalsbases voor guerrilla-activiteiten tegen Israël begonnen te gebruiken. Het Israëlische leger reageerde op deze laffe overvallen met tegenaanvallen op Libanese dorpen net over de grens. De lokale autochtone bevolking kwam zo tussen twee vuren te liggen, maar de Libanese politie en het leger, dat op militair en politiek vlak te zwak was om de gewapende Palestijnse terroristen zelf aan te pakken, bleek niet in staat om hen uit hun land te zetten. Na een aantal mislukte pogingen met vuurgevechten tussen Libanese militairen en Palestijnse strijders werd de opperbevelhebber van het Libanese leger, generaal Emile Boustani gedwongen, op 2 november 1969 het Cairo-akkoord met Yasser Arafat te tekenen, waarin de Libanese autoriteiten het de Palestijnse militante organisaties moesten toestaan om de gewapende strijd vanuit de UNRWA-vluchtelingenkampen voort te zetten en aanvallen op doelen in Israël te plegen. Om dit mogelijk te maken was het akkoord zo opgesteld, dat de 16 kampen vanaf 1969 niet meer onder Libanees gezag stonden, maar onder Palestijnse leiding kwamen te staan en autonoom mochten handelen. De PLO nam daarop het dagelijks bestuur van de kampen over, die daardoor bolwerken konden worden van Palestijnse terreurorganisaties. Zo wisten de Palestijnen in Libanon een staat binnen een staat te creëren, een terreurstaat wel te verstaan, die in de volksmond de bijnaam "Fatahland" kreeg.

In het daaropvolgende jaar werd de gewapende strijd vanuit Libanees grondgebied in het noorden van Israël voortgezet door een aanslag op een schoolbus nabij Avivim op 22 mei 1970, waarbij twaalf inzittenden werden vermoord, onder wie negen kinderen in de leeftijd van 7 tot 14 jaar, die op weg waren naar school. Enkele maanden later, in september 1970, probeerde de PLO de monarchie in Jordanië omver te werpen en koning Husayn af te zetten. Na meerdere mislukte pogingen om de Jordaanse koning te vermoorden en het opblazen van vijf gekeapte passagiersvliegtuigen braken er bloedige gevechten uit tussen het Jordaanse leger en diverse Palestijnse milities onder de leiding van de PLO, met 537 doden aan Jordaanse kant en 3400 doden aan Palestijnse kant. De Palestijnse hoofdkwartieren in Amman werden door tanks aangevallen en ook de Palestijnse vluchtelingenkampen die als uitvalsbasis dienden werden door Jordaanse troepen aangevallen, waarbij geen onderscheid gemaakt werd tussen burgers en strijders om de eenvoudige reden dat er nauwelijks een verschil te zien was. Het leger werd hierin bijgestaan door gewapende bedoeïenenstammen, die de Palestijnse terreur eveneens spuugzat waren. De PLO-leiding en duizenden gewapende strijders vluchtten daarop samen met 150.000 Palestijnse burgers van Jordanië via Syrië naar Libanon om hun nieuwe hoofdkwartier in Bayrūt te vestigen. De Palestijnse terreurorganisatie Zwarte September werd in 1971 als onderdeel van de PLO opgericht om zich aan de Jordaniërs te wreken. Een van haar eerste acties was de moord op de Jordaanse premier Wasfi Tal op 20 november 1971 en het bloedbad tijdens de Olympische Spelen in München op 5 september 1972, waarbij 11 Israëlische deelnemers werden gegijzeld en vermoord. De verplaatsing van het PLO-hoofdkwartier van Amman naar Bayrūt had tot gevolg, dat ook de aanvallen op Israël vanuit Zuidelijk Libanon duidelijk toenamen.

Zo werd op 11 april 1974 door drie Palestijnse terroristen, die vanuit dit gebied de grens met Israël waren overgestoken, het Bloedbad van Qir'yat Sh'mona aangericht. Zij gingen in deze noordelijke stad een appartementengebouw binnen en vermoordden alle achttien aanwezige onschuldige burgers, inclusief negen kinderen. Een maand later, op 15 mei 1974, volgde het Bloedbad van Ma'alot. Kort voor zonsopgang drongen eveneens uit Zuid-Libanon afkomstige Palestijnen de Netiv Me'ir basisschool in Ma'alot-Tar'shicha in het noorden van Israël binnen en gijzelden 120 kinderen. Zij dreigden de school met de kinderen op te blazen als hun eisen niet zouden worden ingewilligd. Bij een poging, de gijzelaars te bevrijden, werden 22 kinderen door de gijzelnemers gedood en raakten 68 kinderen gewond. Israëlische soldaten wisten de school uiteindelijk te ontzetten en de terroristen te doden. Als vergeldingsactie voor dit bloedbad bombardeerde de Israëlische luchtmacht de dag erna zeven Palestijnse vluchtelingenkampen en dorpen in het zuiden van Libanon, waarbij 27 Palestijnen gedood en 138 gewond werden. Op 25 juni 1974 vielen er zeven doden in Nahariya bij een aanval door 3 Palestijnse infiltranten uit Libanon, die vanaf de zee het land binnendrongen. Alle aanvallers werden doodgeschoten.

Toch niet alleen in Israël, maar ook in hun gastland Libanon, dat hen als vluchtelingen had opgevangen, zaaiden de Palestijnen dood en verderf! Op de ochtend van 13 april 1975 werd een aanslag gepleegd op de christelijke politicus Pierre Gemayel, de oprichter en leider van de Falangistische Partij, waarbij vier falangisten om het leven kwamen. In reactie hierop werd een Palestijnse bus door falangisten beschoten, waarbij twintig Palestijnen werden gedood. Als gevolg daarvan braken in de binnenstad van Bayrūt, die geheel verwoest werd, al snel straatgevechten uit tussen de christelijke en Palestijnse milities, waarmee in feite de Libanese burgeroorlog was begonnen. De hoofdstad van Libanon werd in twee delen gesplitst: het westelijke islamitische deel en het oostelijk christelijke deel en de inwoners moesten noodgedwongen naar het territorium vertrekken waar milities van hun geloofsovertuiging de controle over hadden, want honderden onschuldige burgers werden vermoord of gegijzeld. In de daaropvolgende maanden breidden de gevechten zich uit naar andere regio's van het land, toen islamitische en linksgeoriënteerde groeperingen een alliantie sloten met de Palestijnen. In feite kan men dus zeggen, dat de PLO een sleutelrol speelde bij het uitbreken van de Libanese burgeroorlog, want historici zijn het erover eens dat dit een direct gevolg was van de onderlinge verdeeldheid tussen de islamitische en socialistische Libanezen die de Palestijnse aanspraak steunden om vanaf Libanees grondgebied aanslagen in Israël te mogen plegen, en de met name christelijke en westers georiënteerde Libanezen, die zich daartegen verzetten.

Het officiële Libanese leger was niet meer in staat om de Palestijnse strijdgroepen in toom te houden en zo kwam het, dat zij hun terreuraanvallen op Israëlische burgerdoelen ook tijdens de Libanese Burgeroorlog ongehinderd konden voortzetten. Zo werd in K'far Yuval in het uiterste noorden van Israël op 15 juni 1975 een woning overvallen en de bewoners eerst gegijzeld en daarna gruwelijk vermoord, behalve het jongste kind, dat door de moeder in de wasmachine was verstopt. De vier terroristen werden doodgeschoten. Drie jaar later volgde de zogenaamde Kustwegaanslag met 38 doden, die door Abu Jihad was opgezet en door leden van Fatah werd uitgevoerd. In de vroege ochtend van 11 maart 1978, uiteraard weer een Shabat, bereikten elf zwaargewapende Palestijnse terroristen met twee opblaasboten het strand nabij de Kibbutz Ma'agan Micha'el, ten noorden van Tel Aviv. Ze schoten in het wilde weg op passerende auto's en stopten een taxi, vermoordden de inzittenden en achtervolgden daarmee op de kustweg een Egged-bus, die ze in de buurt van Haifa inhaalden en kaapten. Op weg naar Tel Aviv lieten ze een tweede bus stoppen en dwongen de passagiers om in de Egged-bus over te stappen. Tijdens de rit smeten ze handgranaten naar langsrijdende auto's en gooiden een lichaam uit de bus. Bij een blokkade van de politie vlakbij Herzliya kwam het tot een vuurgevecht. Enkele passagiers, die probeerden te vluchten, werden doodgeschoten alsook een agent. Uiteindelijk zette een felle explosie, die waarschijnlijk door een granaat werd veroorzaakt, de bus in brand, waardoor 38 inzittenden, waaronder 13 kinderen, om het leven kwamen en 71 mensen gewond raakten. Negen terroristen werden doodgeschoten en twee werden gevangengenomen door militairen, die toevallig in de buurt waren. In Libanon werd deze aanslag als een heldendaad gevierd. Een van de beide overlevende terroristen die al na zeven jaar uit de gevangenis vrij kwamen in het kader van een gevangenenruil, Hussein Fayyad, werd in 2013 benoemd tot persoonlijk adviseur van de Palestijnse president Mahmoud Abbas. Als vergelding voor deze bloedige aanslag en om toekomstige aanslagen vanuit dit gebied te voorkomen lanceerde het

Israëlische leger drie dagen later Operatie Litani, viel op 14 maart 1978 met 25.000 militairen Libanon binnen en bezette het zuiden van het land tot aan de rivier de Litani. In reactie op de Israëlische bezetting ontstonden diverse Libanese verzetsbewegingen om deze gebieden te bevrijden en de bezetters te verdrijven. Hieruit is de sjiitische Amal-beweging en vervolgens ook Hezbollah voortgekomen die vanaf het begin actief gesteund worden door Iran. Twee dagen na de Israëlische invasie arriveerde de Iraanse Revolutionaire Garde in Libanon. Op 22 april 1979 voerden Palestijnse terroristen vanuit Tyrus wederom een aanval uit op Nahariya, waarbij een Israëlisch gezin van vier personen eerst gegijzeld werd en daarna doodgeschoten.

Tot de oprichting van Hezbollah in 1982, was Amal (de naam doet mij aan de Amalekieten denken) de belangrijkste verzetsbeweging in het zuiden van Libanon met grote aanhang onder de sjiitische bevolking. Ondanks hun eerdere rivaliteit zijn Amal en Hezbollah inmiddels trouwe bondgenoten van elkaar. Hezbollah trad voor het eerst naar buiten op 16 februari 1985 met het Hezbollah Handvest, dat in de al-Ouzaimoskee te Beiroet door sheik Ibrahim al-Aminen werd voorgelezen. Sheik Hassan Nasrallah volgde sheik Abbas Moussaoui als leider in 1992 op, nadat die door het Israëlische leger was doodgeschoten in het zuiden van Libanon. Nasrallah bouwde de militante organisatie ook uit tot een politieke partij die een belangrijke rol speelt in het parlement van Libanon. Na een raketaanval op een Israëlisch dorp en aanslagen van Hezbollah en het Volksfront voor de Bevrijding van Palestina - Algemeen Commando, waarbij 5 Israëlische soldaten omkwamen, lanceerde Israël op 25 juli 1993 Operatie Verantwoordelijkheid ofwel Miv'tza Din v'Cheshbon genaamd, een oorlog van 7 dagen waarbij duizenden gebouwen, bruggen en energiecentrales werden gebombardeerd. Op 12 juli 2006 werden door Hezbollah raketten op Israëlische doelen afgevuurd en tegelijkertijd drongen Hezbollah-strijders Israëlisch grondgebied binnen om een militaire grenspost in de buurt van Shetula aan te vallen, waarbij drie Israëlische soldaten werden gedood en twee gevangengenomen: Ehud Goldwasser en Eldad Regev. Bij een mislukte bevrijdingspoging kwamen nog eens vijf Israëlische militairen om het leven. Israël reageerde hierop met luchtaanvallen en artilleriebeschietingen op Libanese doelen. Het gewapende conflict tussen Israël en Hezbollah kostte uiteindelijk 1.500 doden aan Libanese kant en 150 aan de Israëlische zijde. Desalniettemin vierde Hezbollah het staakt-het-vuren op 14 augustus 2006 als een overwinning. Dit slaat natuurlijk nergens op aangezien dit staakt-het-vuren tot stand was gekomen naar aanleiding van Resolutie 1701, die unaniem door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties was aangenomen en waarin werd opgeroepen tot een gedemilitariseerde zone vanaf de Litani-rivier, die van de kuststad Tyrus naar de Bekaa-vallei loopt, tot aan de "Blauwe Lijn", die Israël van Libanon scheidt. Die "Blauwe Lijn" stelt in de praktijk echter niets voor, want ondanks de aanwezigheid van blauwhelmen van UNIFIL, die toch alleen maar de andere kant opkijken, is er van een gedemilitariseerde zone tot op heden niets te zien, want van een ontwapening van de Hezbollah-strijders is het nooit gekomen zoals blijkt uit de recente raketaanvallen op het noorden van Israël. Integendeel! Hezbollah wordt nu meer dan ooit door Iran tot de tanden bewapend!

Op 7 en 12 mei 2007 braken in de Libanese hoofdstad Bayrūt en in Tripoli gevechten uit tussen Hezbollah en regeringstroepen waarbij 46 mensen omkwamen en 132 mensen gewond raakten, maar toen er op 13 mei door Hezbollah-strijders ook tegen pro-westerse burgers werd gevochten, hield het Libanese leger zich afzijdig, waarmee Hezbollah in grote delen van het land de feitelijke macht in handen heeft gekregen. Deze machtspositie wordt nog versterkt door de nauwe banden met Iran als onderdeel van de bredere 'As van verzet', een coalitie tegen de wat zij noemen "Israëlische bezetting van Palestina". Niet alleen Hezbollah, maar ook Hamas krijgt veel hulp van deze coalitie. Zo is het bloedbad van 7 oktober 2023 volgens sommige analisten waarschijnlijk voor een deel gepland in Bayrūt. Daar bezocht de soennitische Hamas-chef Ismail Haniyeh in april van dat jaar de sjiitische Hezbollah-leider Hassan Nasrallah voor overleg. Dat was vroeger ondenkbaar! Hamas rekruteert tegenwoordig openlijk in de Palestijnse vluchtelingenkampen in Libanon en in de moskeeën aldaar voor een parallelle strijdmacht en dat is blijkbaar ook in het belang van Hezbollah vanwege de militaire hegemonie van deze Libanese groepering in Zuid-Libanon nu de spanningen met Israël escaleren. Hezbollah heeft decennialang de dominantie in het gebied ten zuiden van de Litani behouden. Maar Israëlische functionarissen hebben onlangs gezegd dat ze hun militaire aanwezigheid aan de noordgrens van Israël niet langer kunnen accepteren. Daarom zou de rekrutering van nieuwe Hamas-strijders in Zuid-Libanon een tactische beslissing kunnen zijn die ook Hezbollah ten goede komt

in zijn strijd tegen Israël, aldus sommige analisten. Sinds de oorlog in Gaza is de populariteit van Hamas daarbuiten namelijk niet alleen in de Palestijnse gebieden op de Westbank, maar ook in Libanon enorm toegenomen.

Gematigde Libanese politici hebben echter veel kritiek geuit op de nieuwe samenwerking van Hezbollah met Hamas, want de Libanezen zijn zich er terdege van bewust dat wat in Gaza gebeurt niet losstaat van hun eigen land, wat enorme veiligheidsrisico's voor de eigen bevolking met zich meebrengt. Toen Hamas op 4 december 2023 een oproep deed voor rekrutering in Libanon, hekelden diverse reguliere Libanese politieke partijen en functionarissen deze stap en beschuldigden de Palestijnse terreurgroep van het schenden van de nationale soevereiniteit van Libanon door de creatie van wat ze een "Hamas-land" noemen. Zij zien dit namelijk als een terugkeer naar het "Fatah-land", waarin de Palestijnse terreurorganisatie PLO onder leiding van Yasser Arafat van eind jaren zestig tot begin jaren tachtig opereerde als een staat binnen een staat in Zuid-Libanon. Wrok tegen de Palestijnen vanwege de rol van de PLO en andere facties in de burgeroorlog is nog steeds aanwezig in Libanon, vooral onder het christelijke deel van de bevolking. Maar gezien het feit dat het officiële Libanese leger te zwak is om in te grijpen staan ze er machteloos bij en houden de adem in omdat ze zich ervan bewust zijn dat de gewone burgers er straks weer de dupe van zullen zijn. Evenals Hamas in de Gazastrook gebruikt ook Hezbollah in Zuid-Libanon scholen, moskeeën, en burgerwoningen voor het lanceren van raketten, dus ook in dit opzicht lijken zij als twee druppels water op elkaar. Het nieuwe bondgenootschap van de Palestijnse Hamas met de Libanese Hezbollah kunnen wij derhalve in Psalm 83 duidelijk terugzien in de omschrijving: *"Filistea met de inwoners van Tyrus"*. **Bahasa Indonesia:** *"Filistia bersama dengan penduduk Tirus"*. Doch zij bewerken daarmee hun eigen ondergang, want de Eeuwige zegt: *"Jullie inwoners van Tyrus en Sidon, en jullie, Filistijnen, wat denken jullie wel? Wilden jullie je op Mij wreken? Wilden jullie iets tegen Mij ondernemen? Onmiddellijk laat Ik jullie daden op je eigen hoofd neerkomen!"* (יֹאֵל Yo'el [Joël] 4:4, NBV). **Bahasa Indonesia:** *"Lagi pula apakah kamu bagi-Ku, hai Tirus dan Sidon, dan semua wilayah Filistin? Apakah kamu akan memberikan balasan kembali kepada-Ku? Dan jika kamu sedang memberikan balasan kembali kepada-Ku, maka dengan cepat dan dengan segera Aku akan membalikkan balasanmu itu ke atas kepalamu!"* Amen!

Werner Stauder